

Sak nr.	Utvalg	Møtedato
03-0006	Utviklingskomité	20.08.03

Høring av forslag til nye bestemmelser om overføring av myndighet og ny forskrift om saksbehandling i kommunen

Saksopplysninger:

Landbruksdepartementet har med skriv dat. 16.6.03 sendt på høring forslag til: 1) nye bestemmelser om overføring av myndighet til kommunen, fylkeslandbruksstyret, fylkesmannen, Statens Landbruksforvaltning og Bergvesenet etter konsesjonsloven, jordloven, odelsloven og skogbruksloven og 2) ny forskrift om saksbehandling mv. i kommunen i saker etter konsesjonsloven, jordloven, odelsloven og skogbruksloven. Frist for uttalelser er innen 15. september 2003. Fra høringsbrevet gjengis:

"1. Bakgrunn

Departementets forslag bygger på et utkast utarbeidet av en arbeidsgruppe for delprosjektet "Desentralisering av juridiske virkemidler" som er en del av hovedprosjektet "Kommunerettet satsing på landbruksområdet". Prosjektet ble opprettet i forbindelse med gjennomføringen av St.meld. nr. 19 (2001-2002) Nye oppgaver for lokaldemokratiet – regionalt og lokalt nivå.

Endringene er forutsatt å skulle skje med virkning fra 1.januar 2004.

Departementet gjør innledningsvis oppmerksom på at forslag til ny konsesjonslov nylig er lagt fram for Stortinget, jf. Ot.prp. nr. 79 (2002-2003) Om lov om konsesjon ved erverv av fast eiendom (konsesjonsloven) mv. Det er usikkert når lovforslaget vil bli behandlet.

Høringsforslagene bygger på gjeldende lov. De endelige bestemmelsene vil imidlertid bli justert i forhold til ny konsesjonslov dersom lovforslaget blir behandlet og vedtatt slik at loven kan tre i kraft fra kommende årsskifte.

2. Forslag til nye bestemmelser og forskrift

2.1 Bestemmelser om overføring av myndighet

Ved behandlingen av St.meld. nr. 31 (2000-2001) sluttet Stortinget seg til en kommunesatsing på miljøvern- og landbruksområdet, se Innst.S. nr. 268 (2001-2002).

I St.meld. nr. 19 (2001-2002) gir Regjeringen sin tilråding om oppgavefordelingen mellom forvaltningsnivåene. Kommunene har i dag både innstillende myndighet og vedtaks-kompetanse i henhold til jordloven, konsesjonsloven, odelsloven og skogbruksloven. Det legges til grunn at alle konsesjonssaker og delingssaker skal avgjøres av kommunene som førsteinstans f.o.m. 1. januar 2004. Videre er det forutsatt at avgjørelsesmyndigheten i saker etter skogbruksloven, med unntak av saker som gjelder vernskoggrenser, overføres til kommunen fra samme tidspunkt. Fylkeslandbruksstyret er forutsatt å være klageorgan for nevnte avgjørelser truffet av kommunene.

I tillegg til de saker som er nevnt i stortingsmeldingen, foreslår Landbruksdepartementet å overføre avgjørelsesmyndigheten til kommunene som førsteinstans etter flere andre bestemmelser i konsesjonsloven, jordloven og odelsloven.

Avgjørelsesmyndigheten foreslås overført bl.a. i saker etter jordloven § 9 (omdisponering av dyrket og dyrkbar jord til andre formål enn jordbruksproduksjon). Bakgrunnen for dette er den sammenhengen det oftest er mellom en omdisponeringssak og en delingssak. Når det for eksempel søkes fradeling av dyrket eller dyrkbar jord til boligformål, vil dette også måtte behandles som en omdisponeringssak. Det vil ikke være noen heldig situasjon dersom kommunen kan avgjøre fradelingsspørsmålet, mens fylkeslandbruksstyret må avgjøre omdisponeringsspørsmålet for samme tomt. Det vises i denne forbindelse også til at dette vil gi et komplisert saksbehandlingssystem, noe som igjen er negativt for brukeren.

Ved å overføre avgjørelsesmyndigheten som førsteinstans i saker som gjelder omdisponering av dyrket og dyrkbar jord til kommunen, legger departementet ansvaret for en viktig nasjonal interesse til kommunen. Departementet vil vurdere om det kan etableres systemer, for eksempel i form av arealdifferensiering, som kommunen på frivillig basis kan bruke som støtte når det gjelder å ta avgjørelse i slike saker.

Departementet foreslår også at følgende saker avgjøres av kommunen som førsteinstans:

1. saker om tiltak for dyrket jord etter jordloven § 8 tredje og fjerde ledd,
2. saker om å kreve fjerning av anlegg eller byggverk etter jordloven § 9 femte ledd,
3. saker om å gi pålegg om å søke konsesjon etter konsesjonsloven § 20 annet og tredje ledd og odelsloven § 29 annet ledd,
4. saker om unntak fra hogstforbudet etter konsesjonsloven § 27 første ledd,
5. saker om tilbaketrekking av konsesjon og fastsettelse av frist for salg etter konsesjonsloven § 23 annet og tredje ledd og odelsloven § 29 tredje ledd,
6. saker om å sette frist for pantthaver til å bringe tvangsbruk som er i strid med konsesjonsloven § 3 annet ledd til opphør eller frist for erverver til å sørge for omgjøring av overdragelsen eller overdragelse til noen som kan få eller ikke trenger konsesjon etter konsesjonsloven, jf konsesjonsloven § 25 og
7. saker om forlenging av frist for videresalg etter konsesjonsloven § 6 første ledd nr. 5 tredje pkt.

Disse sakene har enten nær sammenheng med de sakstyper kommunen etter forutsetningen i St.meld. nr. 19 (2001-2002) skal overta, eller egner seg for avgjørelse i kommunen etter sin art. Landbruksdepartementet mener derfor at også myndigheten til å ta avgjørelse etter disse bestemmelsene bør legges til kommunene som førsteinstans.

Statens landbruksforvaltning har i dag avgjørelsesmyndighet i saker om tvangsmulkt etter konsesjonsloven §§ 20 fjerde ledd og 23 første ledd og tvangsgebyr etter jordloven § 20. Landbruksdepartementet foreslår at vedtaksmyndigheten etter disse bestemmelsene legges til fylkesmannen.

Etter forslaget vil kommunens avgjørelser kunne påklages til fylkeslandbruksstyret eller fylkesmannen. Avgjørelser truffet av fylkeslandbruksstyret eller fylkesmannen som førsteinstans kan påklages til Statens landbruksforvaltning. Videre kan avgjørelser tatt av Statens landbruksforvaltning påklages til Landbruksdepartementet.

2.2 Forskrift om saksbehandling i kommunen

Det er foreslått enkelte nye bestemmelser i forskrift om saksbehandling mv. i kommunen. De nye bestemmelsene innebærer at kommunene ikke lenger plikter å benytte de datasystemer for

saksbehandling og innhenting og levering av statistikk som Landbruksdepartementet stiller til rådighet. Når det gjelder innhenting og levering av statistikk, foreslås det en bestemmelse om at kommunene må anvende det elektroniske dataformatet som Landbruksdepartementet fastsetter.

Videre foreslås det en bestemmelse om at kommunene må stille til rådighet de saksdokumenter Landbruksdepartementet ber om i forbindelse med evaluering av praksis. Slike evalueringer har departementet foretatt i flere sammenhenger, sist i forbindelse med at kommunene i Oppland, Sogn og Fjordane og Nordland som et prøveprosjekt fikk avgjørelsesmyndighet som førsteinstans i konsesjons- og forkjøpsaker. Departementet finner det nødvendig å kunne fortsette å foreta tilsvarende evalueringer.

St.meld. nr. 31 (2000-2001) Kommune, fylke, stat – en bedre oppgavefordeling – omhandler det statlige regelverket rettet mot kommunesektoren. Landbruksdepartementet uttaler her at det vil bli fremmet forslag om at lovreglene om kravet til jord- og skogbruksfaglig kompetanse oppheves samtidig som regler i forskrifter som stiller lignende krav oppheves. Kravet til jord- og skogbruksfaglig kompetanse er etter dette foreslått opphevet i forslaget til ny konsesjonslov, jf. Ot.prp. nr. 79 (2002-2003). Lovforslaget er foreløpig ikke behandlet av Stortinget. Forslaget til endring av forskriftsbestemmelsen vedrørende kravet til jord- og skogbruksfaglig kompetanse fremmes uavhengig av resultatet av Stortingets behandling av lovforslaget.

3. Administrative og økonomiske konsekvenser

Hovedtyngden av sakene på landbruksområdet gjelder omdisponering, deling og konsesjon. Tall fra perioden 1996-1999 viser at det totale antall delingssaker avgjort i perioden var om lag 22.000, hvorav om lag 9.500 ble avgjort av fylkeslandbruksstyrene. Det totale antall omdisponeringssaker avgjort i perioden var om lag 4.500, hvorav om lag 1.300 ble avgjort av fylkeslandbruksstyrene. Antallet konsesjonssaker avgjort i samme periode var om lag 5.000 pr. år, hvorav om lag 3.000 pr. år ble avgjort av fylkeslandbruksstyrene.

Som følge av at arealgrensen for hva som er et konsesjonspliktig kjøp av eiendom ble hevet i 2001, er antall konsesjonssaker i dag trolig noe lavere. Dersom forslaget til ny konsesjonslov, jf. Ot.prp. nr. 79 (2002-2003), blir vedtatt av Stortinget, vil dette innebære en betydelig reduksjon i antall konsesjonssaker. Det er imidlertid vanskelig å gi sikre og fullstendige opplysninger om det totale antall saker som da blir unntatt fra konsesjonsbehandling.

Forslaget om overføring av oppgaver innebærer at de saker fylkeslandbruksstyret i dag avgjør som førsteinstans heretter vil bli avgjort av kommunen.

Kommunen har også i dag ansvar for å innhente nødvendige opplysninger og forberede saker etter de aktuelle bestemmelsene selv om den ikke har avgjørelsesmyndighet som førsteinstans. Dette innebærer at den overføring av myndighet til kommunen som foreslås ikke vil innebære betydelige administrative og økonomiske konsekvenser utover de ressurser som allerede benyttes.

Fylkesmannen, fylkeslandbruksstyret og Statens landbruksforvaltning vil tilsvarende få frigjort ressurser på grunn av oppgaveoverføringen."

Situasjon innen saksområdet for Sør-Aurdal kommune i dag

Med den delegasjon til kommunen det allerede er gitt sammen med prøveprosjektet for avgjør i konsesjonssaker kommunene i Oppland har vært med i, vil antall saker det blir gitt fullmakt til å fatte endelig avgjør i være forholdsvis få. For jordlovssaker kan nevnes at med bakgrunn i antall saker i det siste er det omkring 5 saker i året for enkelteiendommer. I tillegg kommer uttalelser til reguleringsplaner. Av skogbrukssaker er det også få saker.

Når det gjelder forholdet til annet lovverk kan nevnes at plan- og bygningsloven berører saksområdet. Kommunen har etter denne lov godkjenningsmyndighet for kommunale planer, og det kan her nevnes at kommunen bl.a. har godkjenningsmyndighet for planer der vernskog inngår.

Fylkesmannen, landbruksavdelingen har bistått i juridiske spørsmål og veiledning fra saksbehandlerne innen saksområdet.

Vurdering:

Med erfaring fra prøveprosjektet der avgjørelsesmyndighet som førsteinstans i konsesjonssaker har vært praktisert, synes det rimelig med ytterligere delegering. Delegering i saker som gjelder vernskoggrenser burde også være med, dette sees i forhold til den myndighet kommunen er tillagt i plansaker.

Når det gjelder omdisponering av dyrket og dyrkbar jord kan delegering gi uheldige konsekvenser dersom utbyggingsiver overskygger de langsiktige jordverninteressene. Det synes derfor hensiktsmessig at det blir etablert systemer som kan gi støtte for å ta avgjør i slike saker slik det sies i høringsbrevet..

Med tilstrekkelig ressurser vil saksbehandlingen bli mer rasjonell og publikum får bedre service. Det er spørsmål om kommunen får tilført nødvendige midler slik at servicen blir tilfredsstillende. Med lovendringene det er forslag om i konsesjonsloven vil antall saker bli færre, og veie opp noe av økt forvaltningsbyrde på kommunen. Behandlingsgebyr fra slike saker som gjelder bolig- og fritidseiendommer faller imidlertid bort.

Delegeringen medfører større nærhet til de det gjelder. Det oppstår dermed oftere tilfeller der det er spørsmål om habilitet. I likhet med saker der kommunen er eier eller overdrager må saker der forhold til sakens parter kommer inn, kunne avgjøres hos klageorganet.

Det er viktig at det fortsatt er fag- og juridisk kompetanse som kan bistå kommunene. Det forutsettes at klageorganet, nåværende fylkesmannen, landbruksavdelingen har denne kompetansen og fortsatt bistår kommunene. Praktiseringen i disse sakene skjer på grunnlag av overordnede bestemmelser og forutsetter en viss likebehandling kommuner i mellom. Dette krever også oppfølging av overordnet organ.

Rådmannens forslag til vedtak:

Sør-Aurdal kommune ser positivt på forslaget om overføring av myndighet etter konsesjons-, jord-, odels- og skogbruksloven. Kommunen mener at også saker som gjelder vernskoggrenser bør bli delegert.

Det forutsettes at nødvendige ressurser blir tilført. I saker der habiliteshensyn kommer inn må overordnet organ kunne fatte avgjør. Likeledes forutsettes at overordnet organ, fylkesmannen, landbruksavdelingen, fortsatt bistår med juridisk og faglig kompetanse.

Behandling i Utviklingskomité - 20.08.2003:

Som rådmannens forslag. Enstemmig.

Vedtak i Utviklingskomité - 20.08.2003:

Sør-Aurdal kommune ser positivt på forslaget om overføring av myndighet etter konsesjons-, jord-, odels- og skogbruksloven. Kommunen mener at også saker som gjelder vernskoggrenser bør bli delegert.

Det forutsettes at nødvendige ressurser blir tilført. I saker der habiliteshensyn kommer inn må overordnet organ kunne fatte avgjør. Likeledes forutsettes at overordnet organ, fylkesmannen, landbruksavdelingen, fortsatt bistår med juridisk og faglig kompetanse.

Rett utskrift: 21.08.03

Det kgl. Landbruksdepartementet

Postboks 8007 Dep.

0030

OSLO

Sør-Aurdal kommune

AG Børn